І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 29, 1972 No. 158. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 28 серпня 1972

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА сенатор МекҐоверн у своїх передвиборчих виступах обвинувачує президента Ричарда Ніксона в тому, що його внутрішня політика довела до великого збільшення кількости безробітних у ЗСА і зростання числа осіб на суспільному утриманні „велфері". Сен. МекҐоверн твердить також, що сучасна адміністрація неповажно відноситься до боротьби жіноцтва за свої права.

МАЙЖЕ У ВСІХ ПІВНІЧНО - ЗАХІДНІХ СТЕЙТАХ триває велика спека і відчувається нестача електричного струму. У більшості стейтах довелося знижувати напругу струму на 5 відсотків, у тому і в Новій Англії, щоб не перенапружувати електроґенераторів. Відповідальні за постачання електроструму у стейті Ню Йорк та сусідніх інших закликають населення ощадно користуватися струмом.

ДРУЖИНИ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРЯКІВ І СТАРШИН виступають проти пляну военної фльоти брати для корабельної служби також жінок. У Норфолку, де є морська база, дружини моряків заявляють, що вони проти такої політики, бо їм місцями доводиться сидіти вдома без чоловіків, чекаючи на них, а в той час на кораблях із чоловіками будуть плавати інші жінки.

НА НАКАЗ ПРЕЗИДЕНТА - МАРКСИСТА д-ра Алленде в Чіле у кількох областях країни проголошено надзвичайний стан. У столиці Сант'яґо і в цілій області армія фактично перебрала обов'язки поліції. Заарештовано біля 200 демонстрантів, головно молоді. Військовими частинами, які слідкують за збереженням спокою в Чіле, командує генерал Гектор Браво.

У СІЯТТЛІ СУДДЯ ПРИЗНАЧИВ півмільйоновий заклад за затриманого викрадача літака, колишнього пілота Сіблі. Він захопив був у Неваді літак 727, вимагав 2 мільйони долярів і 15 фунтів золота, а тепер схоплений аґентами ЕфБіАй, сидить у тюремній камері в Сіяттлі й чекає суду.

У МОСКВІ БУЛИ в останніх днях такі спеки, що їх не тямлять найстарші тамошні мешканці. Москвиня нарікали, бо не було достатком пива ані теж неалькогольних холодних напитків. Мешкальних охолоджувачів москалі взагалі не знають і не мають, а господарські холодільники продукують мінімально льоду, — окремо ж льоду купувати не можна. Найкраще велось службовикам західніх амбасад з охолоджувачами й холодільниками.

ПЕКІН ЗГОЛОСИВ до ЗСА протест проти затоплення ніби рятувального човна з 5-ма китайськими моряками, як залогою. Американські кола відкинули протест, заявивши, що затоплено біля берегів В'єтнаму довгий на 39 стіп човен, який належав до комуністичної фльотилі, що перевозила до Північного В'єтнаму товари з кораблів на широкому морі.

СВІТОВА РАДА ЦЕРКОВ ЗАКІНЧИЛА свою 11-ту з черги конференцію в Утрехті в Голляндії прийняттям 8-ох нових членських Церков, збільшивши їх число до 261. Новоприйняті Церкви існують в Африці, Азії й Південній Америці. Рішено відкликати свої фонди з підприємств, які діють на терені біло-расових держав Африки. Найближча конференція тієї Світової Ради Церков відбудеться в серпні 1973 р. в Гельсинках, Фінляндія.

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ПОЛЕТІВ до Казахстану, щоби перевірити, в якому стані є збір збіжжя на „цілинних землях". Совєти закуплять в цьому році збіжжя у „капіталістів" на півтори більйона дол. За 1 більйон в ЗСА, а решту — в Канаді, Австралії і Франції.

ГРЕЦЬКІ ВЛАСТІ АРЕШТУВАЛИ одного молодого мужчину і дві жінки, що їм буцімто італійські соціялісти видали пашпорти на пофальшовані прізвища, щоби викрасти з в'язниці грека, обвинуваченого у терористичному атентаті.

КИТАЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПРЕСА ПОВЕЛА кампанію, яка має на цілі „відбронзувати" постать Ліна Піяо, колишнього китайського військового міністра і здогадного наступника Мао Тсе-тунґа. Генерала Ліна Піяо представляли раніше, як героя громадянської війни, що видатно причинився до перемоги комуністів. Тепер раптом називають його боягузом, а всю перемогу приписують виключно Мао Тсе-тунґові.

У ПОРТІ СЕН НАЗАР У ФРАНЦІЇ ГРІМ УДАРИВ у грецький нафтоналивний корабель „Принцеса Ірина". Великий на 33.403 тонни корабель огорнула пожежа, якої не можна було погасити, і він пішов на дно.

В АФРИКАНСЬКІЙ УҐАНДІ ПРОГОЛОШЕНО, що ліквідація чужинецьких „експлуататорів" буде переведена у двох ступнях. До 7 листопада ц. р. мають виїхати з Уґанди 55.000 азійців — індійського, пакистанського і бенґальського роду, з британськими пашпортами. Після того автохтони мають викупити всі крамниці й підприємства, що їх мають в Уґанді коло 10.000 европейців. Зате „дорогою ласки" дозволено залишитись в Уґанді азійцям, які віддавна є уґандськими громадянами.

У НІҐЕРІЇ ДЕРЖАВА ПЕРЕБРАЛА всі тамошніх 6 університетів, які разом мають к. 10.000 студентів на понад 60 мільйонів мешканців Ніґерії.

Хто б не виграв вибори — у 1973 році збільшаться податки

Вашингтон. — Лавреат Нобелівської премії, видатний американський економіст, Поул Семуелсон заявив, після вивчення стану економіки ЗСА і державних потреб, що кого б американський народ не вибрав за Президента восени цього року, все одно податки будуть далі збільшуватись. 1973-ій рік, на думку проф. П. Семуелсона, буде позитивним роком щодо розвитку економіки країни, і все таки не вдасться уникнути підвищення податків. Проф. П. Самуелсон керує економічним відділом Массачузетського Технологічного інституту, для своїх висновків він мав багато відомостей і щоб такі прикрі висновки зробити — працював над темою впродовж кількох місяців. З Вашингтону повідомлено про дальше збільшення кількости людей, які одержують федеральну допомогу. До березня 1972 р. їх було не цілих 15 мільйонів, а вже у квітні було понад 15 мільйонів душ, особливо зросла кількість матерів із дітьми, а також непрацездатних осіб. Це повідомлення співпало з заявою економіста П. Семуелсона про майбутнє підвищення податків, на що є багато причин.

Республіканцям закидується „видимі порушення" у виборчих фондах, вони домагаються перевірки таких фондів демократів

Вашингтон. — Минулої суботи, 26-го серпня, створене Конґресом Генеральне Облікове Бюро (General Accounting Office) проголосило, що Фінансовий Комітет для перевибору президента Ніксона міг допуститися „видимих і можливих порушень" федерального закону щодо збірки та використовування фондів на виборчу кампанію та передало справу Департаментові юстиції для дальшого розгляду. У звідомленні згадується про таке можливе порушення закону у дотаціях на кампанію за перевибір президента Ніксона на суму до 350,000 долярів. У відповідь на це Комітет за перевибір президента Ніксона устами свого фінансового референта Моріса Станса вже чергового дня, в неділю 27-го серпня, виступив з домаганням до згаданого Облікового Бюра, щоб воно почало негайно повну перевірку також виборчих фондів Демократичної партії. Стенс заявив, що „ми маємо причини вважати, що така перевірка буде дуже вимовна". Тим часом, кандидати обидвох партій продовжують свою передвиборчу кампанію.

Коли кінчалася Конвенція...

Маямі Біч, Флорида. (М. Сосновський). — 23-го серпня у пізніх вечірніх годинах закінчилася тут Республіканська Конвенція майже докладно за наміченим пляном щодо часу. Кульмінаційним пунктом 5-ої і 6-ої сесій того ж вечера була реномінація віце-президента Спіро Еґню на кандидата партії у черговій каденції, а також формальне погодження обох кандидатів — Ричарда Ніксона і Спіро Еґню на пропоновані позиції та їхні промови. Поза передбаченою програмою влаштовано вже після закриття конвенції особисту зустріч обох кандидатів на президента і віце-президента з делеґатами на конвенцію.

Не зважаючи на всі запевнювання, зібраним у Маямі Біч протестуючим і демонструючим групам не пощастило зірвати нарад конвенції і не допустити делеґатів і гостей на конвенцію. Упродовж 23 серпня, зокрема у пплудневих годинах, групи демнстрантів намагалися тероризувати делеґатів і гостей, а навіть місцевих мешканців, нападаючи на окремих людей, ушкоджуючи авта, чи просто зупиняючи міський рух, займаючи важливіші міські пункти в районі конвенційної залі. Поліційні чинники спершу ставилися з поблажливістю до демонстрантів, але коли у висліді їхньої тактики прийшло до нищення майна і коли окремі демонстранти, замість займатися політикою, почали просто грабити, нападаючи на окремі готелі, поліція застосувала рішучі протизаходи. Понад 600 демонстрантів арештовано, а дальші їх намагання блькувати конвенційну залю — поліція внеможливила, стосуючи слізний газ, у висліді чого в короткому часі околиця була очищена від демонстрантів і делеґати та гості могли свобідно порушуватися. Очевидно, від слізного газу потерпіли не тільки самі демонстранти. Багатьом делеґатам і гостям треба було давати негайну допомогу, але порядок був відновлений і наради республіканської конвенції закінчилися згідно з наміченим пляном.

Реномінація віце-президента і промови кандидатів

Як можна було сподіватися, реномінація віце-президента Спіро Еґню на чергову каденцію не натрапила на ніякі труднощі і фактично була звичайною формальністю. Як за кандидатурою президента Ніксона, так само за кандидатурою віце-президента Еґню були віддані всі голоси за винятком одного проти та двох здержаних. Поновляючи мандат віце-президентові Еґню, Республіканська партія черговий раз на цій конвенції продемонструвала свою єдність і свою згуртованість довкруги Ніксона і Еґню, а одночасно свою абсолютну впевненість у перемогу у найближчих виборах.

Згідно з прийнятим звичаєм, обидва кандидати виголосили акцептуючі промови, в яких визначили характер і спрямування, чи головну тематику передвиборчої кампанії. Промова Спіро Еґню була виджержана у дуже спокійному і зрівноваженому тоні. Її головний наголос був покладений на позитивний аспект проєктованої виборчої кампанії, на дотеперішні досягнення Республіканської адміністрації і на потребу ці досягнення не тільки закріпити у найближчих чотирьох роках, але їх розбудувати.

Промовляючи до зібраних учасників конвенції, Еґню розвинув свою концепцію ролі і місця віце-президента в американській політичній системі, але головну увагу він присвятив центральним проблемам виборчої кампанії, наголошуючи окремі аспекти американської внутрішньої і зовнішньої політики. Треба відзначити, що промова віце-президента Еґню знайшла безпосередній і сильний відгомін серед присявних на залі учасників, які спонтанно давали відповіді

(Закінчення на 3-ій стор.)

Летунство ЗСА бомбардувало доки порту Гайфонґ у Північному В'єтнамі

Сайгон. — В суботу 26 серпня ц. р. бомбардувальники з американського літаконосця Мідвей в затоці Тонкіну перевели важкий налет проти портових доків Гайфонґу, головно проти варстатів, де ремонтовано малі судна, що перевозили товари з різних кораблів, що зупинялися на відкритому морі, здалеку від замінованого порту Гайфонґу. В американському повідомленні підкреслено, що предмети бомбардування знаходились здалеку від мешкальної дільниці Гайфонґу. З Ганою в радіо повідомляли, що комуністи збили сім американських літаків і деяких членів залоги взяли в полон. Американці признались до втрати одного військового джету Ф-4 в минулу п'ятницю, поціленого протилетунською ракетою. Комуністи повідомили, що двох членів залоги того літака взяли в полон. На наземному бойовому фронті бої продовжувались за міста Квантрі, що його комуністи здобули ще 1 травня ц. р., і Квесон, що його здобули були два тижні тому. Південні в'єтнамці у контрофензиві відбили ті обидва міста, але комуністи зберегли пункти спротиву, з яких все ще обстрілюють південно - в'єтнамські війська. Важкі летунські суперфортеці Б-52 бомбардували ворога в найближчій околиці обох тих міст.

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ ЗАВЕРШИЛАСЯ ІМПОЗАНТНОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ ВІДДАНОСТИ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ СПРАВІ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Пластова Оселя „Вовча Тропа", Іст Четгем, Н. И. — Дев'ятиденна Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч, влаштована тут для відзначення 60-річчя Українського Пласту з участю пластової молоді із трьох континентів: Америки, Европи й Австралії, закінчилася тут в суботу 26 серпня і в неділю 27 серпня ц. р. низкою спортових і мистецьких показів, зокрема ж імпозантною патріотичною маніфестацією, що була виведена двома тисячами пластунства — новацтва і юнацтва — на великій площі Пластової Оселі в суботу між год. 6-ою і 7-ою вечора.

Учасники цієї маніфестації, новаки і новачки — юнаки і юначки зодягнені в сорочинки синього, жовтого і червоного кольорів, вивели із бальончиками в руках таких же кольорів за командою відзнаку Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, що на її рисунок склалися цифра 60, пластова лілея з тризубом і дві дати 1911-1971. Уставившись на лініях рисунку, учасники маніфестації випустили одночасно на команду в повітря п'ять тисяч бальончиків із надписом на кожному „Воля Україні" англійською мовою і з прив'язаною до бальончика в окремій цельофанній торбинці летючкою по англійськи із з'ясуванням сучасного становища України й із закликом до громадян ЗСА й інших народів світу стануги в ряди борців за волю України й інших поневолених народів і стати приятелями України і пластової молоді. „Ті, що випустили в широкий світ 5.000 бальонів таких ,як той — сказано у прикріпленій до кожного бальончика летючці — це українські хлопці і дівчата, члени організації „Пласт", яка плекає скавтські ідеали й методи самовиховання. Наші батьки прийшли сюди з України, яка страждає під жорстокою окупацією комуністичної Росії, що єдина зберегла, а навіть поширила імперію після обох світових воєн. Російська комуністична влада тоталітарним терором і сибірськими концентраційними таборами вдержує імперію, винищуючи цілі народи, а передовсім їх інтеліґенцію... Ми бажаємо допомогти їм й облегшити долю цілому нашому поневоленому народові. Ми бажаємо для них волі і всіх благ, що їх дає свобода і державна незалежність. Для цього ми гуртуємося і працюємо... Станьте й Ви в ряди борців за волю і долю України, яка зі своїми п'ятдесят мільйонами населення є шостою щодо числа нацією в Европі й другою після росіян нацією Совєтського Союзу".

Після випущення бальончиків, які попливли високо в небо, над площею почав кружляти літак, пільотований ст. пластуном Яр. Лучканем, розсипаючи для учасників зустрічі такі ж летючки українською мовою.

Маніфестація з випущенням бальончиків була попереджена цього ж дня спортовими змаганнями й мистецькими показами, зокрема показом української народної ноші і показом гуцульського весілля. Після Маніфестації, усі її учасники перейшли походом попри трибуну із почесними гістьми — представниками Церков, центральних українських установ і пластових проводів. Закінчено маніфестацію відспіванням пластового гимну „Цвіт України і краса".

„Пластова ідея завжди жива"

Увечері в суботу 26 серпня була влаштована урочиста заключна пластова ватра з участю пластунства і гостей, що її моттом було „Пластова ідея завжди жива". Відкрив ватру коротким словом про 60-річчя Пласту і його дії пл. сен. Роман Барановський після чого ватру запалили представники Пластових Уладів — новацтва, юнацтва, старшого пластунства і сеніорату. Після відспівання групою пластунок пісні „Не журіться, юні друзі" промовляв Начальний Пластун Юрій Старосольський, який у своїй промові підкреслив, що гасло „Пластова ідея завжди жива" — це пластове зобов'язання світові і зобов'язання у відношенні до свого народу і Батьківщини і водночас заклик іти до вершин. Дальшою програмою, на яку склалися танцювальні, драматичні і пісенні виступи окремих пластових гуртків і куренів, проводив ст. пл. Юрій Денисенко. В рамцях цієї програми виступили із своїми привітами представники польського скавтинґу — гарцерства, які прибули на Зустріч групою в складі 22ох скавтів, як також представник латвійських скавтів, який передав Начальному Пластунові Ю. Старосольському дерев'яну плякету із вирізаним на ній тризубом і привітом для Українського Пласту в його 60-річчя. Ориґінальною пластовою точкою програми був виведений одним із пластових куренів пластовий впоряд із палицями. Закінчив ватру, яка тривала від 8-ої години до 12-ої вночі, голова КПС ЗСА пл. сен. Павло Дорожинський.

Під час маніфестації і ватри, УПЦ репрезентував Митрополит Мстислав, СКВУ Йосип Лисогір, Український Народний Союз — гол. касир мґр Уляна Дячук, „Провидіння" — інж. Роман Кравців, ОбВУА — сотн. д-р Іван Козак, Дивізійників д-р Роман Дражньовський. Із

(Закінчення на стор. 3-ій)

Знову видвигнено справу України на олімпійському форумі

Мюнхен (УІС „Смолоскип"). — До Мюнхену з'їхалися з цілого світу не лише спортсмени, які беруть участь в XX-ій Олімпіяді, але також визначні діячі — члени Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК), які 16 - 24 серпня цього року відбували свою чергову, 73-тю Сесію. На цій Сесії проводиться цілий ряд змін, включно з вибором нового президента МОК, на місце американця Ейвері Брандеджа. Наради МОК відбуваються кожного дня в готелі „Vierjahreszeit", в Максіміліянеум та в Олімпійському Селищі. На порядку нарад — підготова Олімпійського Конґресу, справи преси й публікацій, оборона олімпійської емблеми, наради з Національними Олімпійськими Комітетами та прийняття нових членів і визнання нових Національних Олімпійських Комітетів (як відомо, в 1972 році число членів Об'єднаних Націй досягнуло 116, а МОК — аж 126).

На цю чергову Сесію, яка може стати переломовою в Міжнародному Олімпійському Русі, Український Олімпійський Рух (Український Світовий Комітет для Справ Спорту), який змагається за участь України в Олімпіядах, вислав листа до Президента МОК А. Брандеджа і до всіх членів МОК, в якому знов порушується питання участи України в Олімпійських Іграх. В листі, який підписаний д-р Б.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Москва і Пекін відновили пропаґандивну кампанію з гострими ворожими атаками проти себе

Москва. — Совєтська офіційна аґенція ТАСС поширила комунікат з оскарженням Комуністичного Китаю, що той „злигується" з капіталістичними країнами Заходу проти комуністичного світу, зокрема проти комуністичних країн Східньої Европи. „Ізвєстія" з 7 серпня заатакували Пекін, що той завжди ще пітримує свої територіяльні претензії, вимагаючи ревізії давніх царських договорів, завдяки яким Росія придбала великі землі в Азії. Знову ж „Новоє Врем'я" закинуло Пекінові, що він сприяє західньо-европейському капіталістичному Спільному Господарському Ринкові (Европейській Економічній Спільноті), пов'язуючи з тією здогадною китайською економічною політикою недавні відвідини в Пекіні заступника голови західньонімецької Християнської Демократичної партії й колишнього міністра закордонних справ Ґустава Шредера. Совєтська преса закидає врешті китайським комуністам, що вони задля господарських користей резиґнують з принципів і дозволяють Британії далі володіти в Гонґ Конґу. Совєтська кампанія проти Пекіну набрала особливої гостроти після сутичок в останніх днях на терені Ради Безпеки Об'єднаних Націй при вирішуванні справи прийняття до ОН нової держави Банґладешу. Китайський комуністичний амбасадор зголосив в минулу п'ятницю 25 серпня своє перше „вето" проти прийняття Банґладешу, дармащо на 15 членських держав у Раді Безпеки 11 голосували „за", тільки три „стримались", а тільки один Комуністичний Китай голосував „проти". Безпосередньо перед тим голосуванням китайський амбасадор Хуанґ Хуа заявив, що „совєтський соціялістичний імперіялізм грає негідну ролю в Південній Азії" стараючись нею заволодіти та що Індія, підписавши договір приязни з СССР, виріклася своєї невтральности. Названий китайський комуністичний дипломат твердив, що Москва має „мед на устах, але ніж за спиною" і що підступно поводиться в різних країнах Азії й Африки та на Близькому Сході.

Совєти хочуть зібрати 250 мільйонів долярів від жидівських еміґрантів

Москва. — Совєтський громадянин жидівського роду, Віктор Перльман, поширив між чужинецькими журналістами й ширшими колами суспільства свою ніде в газетах ненадруковану статтю „Рефлекції перед дією", в якій закликає совєтських жидів, які хочуть еміґрувати до Ізраїлю, не платити додаткових оплат, як „звороту коштів, видаткованих державою на їх освіту". Перльман звернув увагу, що „Літературная Ґазєта" з липня 1970 року принесла була статтю професора Урініса, який ствердив був, що конжий совєтський громадянин із високою освітою звертає державі кошти, видатковані на його освіту, коли впродовж кількох років працює за своєю професією. Перльман вирахував, що тепер є яких 80.000 жидів, які зголосили бажання на виїзд до Ізраїлю, і що яка четвертина їх має високу освіту. Таким чином, за нововстановленими оплатами, совєтський уряд стягнув би з них кругло 250 мільйонів долярів. За твердженням Перльмана, 15 серпня ц. р. викликали до міністерства фінансів групу жидівських аплікантів, і там представник міністерства Сєргей Альйошін заявив він: „Ми не такі наївні, щоб думати, що ви маєте ті гроші. Але ви знаєте, де їх можна дістати і ми віримо, що ви їх дістанете". Перльман впевняє, що арґумент щодо державних коштів на освіту еміґрантів—це викрут, бо справжніми причинами є брак закордонної валюти в СССР і бажання дошкулити жидам. Віктор Перльман працював був в „Літературній Ґазєті", але сім місяців тому виповіли йому працю, коли він подався на виїзд до Ізраїлю. Швидко після того повідомили його, що власті відкинули його просьбу на виїзд, бо він забагато знає про діяння адміністраційного апарату в СССР. Його викинули теж з компартії.

У Оттаві відбудеться Конґрес Союзу Українського Студентства Канади

Оттава. — У днях від 1 до 4-го вересня в приміщенні Карлтонського Університету в Оттаві відбудеться 13-ий з черги Конґрес Союзу Українського Студенства Канади, СУСК.Щє в четвер 31 серпня буде передконґресова зустріч голів відділів СУСК. У п'ятницю 1-го вересня до 12 г. дня реєстрація, потім вибір президії і звіти уступаючої Управи, головою якої є Марко Бойцун. Після обіду — звіти голів відділів СУСК і дискусія над ними, по вечері товариська вечірка з виступами студентів. Наступного дня в суботу — „Наша спадщина в Канаді", проєкт суспільних працівників СУСК у ділянці кінодокументації для телевізійних програм, по обіді — „Стратеґія СУСК щодо багатокультурности", від 6 до 7 г. вечера, а потім перегляд фільмових стрічок СУСК та від 9 вечора „дискотека". У неділю 3 вересня, після Богослужень, праця Конґресу розпочнеться о 12 г. дня й буде присвячена активності студенства у суспільстві; від 4-6 в. учасники Конґресу обговорюватимуть справи „розвитку українсько - канадійської культури та її відношення до сучасної України". На вечір призначено вибір нової Управи СУСК. Останнього дня, в понеділок 4 вересня, відбудеться засідання нової Управи і висвітлення хронікальних кінострічок продукції українських студентів. Союз Українського Студенства Канади видає чотиристорінкову ілюстровану газету „Студент", англійською мовою. У ч. 5 „Студента" повідомляється про заплянований Конґрес СУСК, є цікаві дані про те, як студенти фільмували в робітні скульптора Л. Молодожанина та інші о'єкти в Манітобі, особливо старі українські церкви, цвинтарі й будівлі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Плянування на майбутнє

Керівництво кожного підприємства, кожна родина, кожна розважлива людина укладає пляни на майбутнє. Ясно, що це стосується також обох великих американських політичних партій, які мають уже за собою свої конвенції й зайняті передвиборчою акцією. Демократична партія не має тривкої підстави для плянування: якщо вона виграє вибори, то її кандидат Джордж МекҐоверн здобуде величезну повагу, заведе мир у партії і напевно стане кандидатом і в 1976 році. Коли ж програє — тоді Демократична партія переживатиме кризу, з якої рятуватимуть її нинішні опоненти МекҐоверна.

Республіканська партія у тій кращій ситуації, що при всіх її групових і обласних розбіжностях — всі визнають лідерство Ричарда Ніксона. Тому республіканська конвенція могла вже зайнятись плянуванням на 1976 рік. Суперечка за розподіл делегацій від стейтів на конвенцію за 4 роки мала суто практичний характер. Вправді нюйоркський губернатор твердив, що він бореться за принцип „одна людина — один голос", і тому великі стейти повинні мати пропорційно більше делегатів. Проте, партійні стратеги виходили з іншого засновку: східньо-американські великі стейти, як Ню Йорк, Пенсильвенія чи Ню Джерзі, не є „певними" республіканськими стейтами, зате цілком чи вірогідно певними є, за прецедентами кількох минулих виборів, малі стейти американського Півдня, Середущої та Західньої Америки, за вийнятком хиткої Каліфорнії. Відомо, що у системі посередніх виборів президента рішають стейтові електори. Для дійсности вибору треба щонайменше 270 електорських голосів. Коли Джордж Воллес не кандидує, а Джон Коннелі з Тексасу очолив „Демократів за Ніксона", то загально приймають, що 14 південних стейтів дадуть Ніксонові 157 електорських голосів. Реалістичні республіканські плянувальники, не вирікаючись ні одного стейту, особливу увагу звертають на 6 стейтів „хліборобського поясу" у Середущій Америці, де є 84 електори, на три стейти Північного Сходу з 10 електорами, врешті на 7 стейтів Далекого Заходу з 32 електорами.

Очевидно, це підготова для пропаґандивної акції. Якби тепер відбулись вибори, то — за вислідами опитових бюр і поглядами коментаторів — Ричард Ніксон напевно виграв би вибори. Як буде 7 листопада — це ще не відомо. Тому сам провід Республіканської партії перестерігає, щоб не бути занадто певним, пригадуючи прецедент, як то після смерти Ф. Д. Рузвелта всі були переконані, що президентом стане республіканець Томас Дюї, а став ним демократ Ґеррі Труман.

Работоргівці

Ще за Римської імперії торгівля рабами була такою ж звичайною справою, як і торгівля будь-якими речами. За раба платили встановлену ціну, що головно залежала від його віку та фізичної сили. Ще 300 років тому до берегів ЗСА із Африки везли неґрів, продаючи їх у рабство на плянтації. На Сході Европи друзям і знайомим довелося турбуватись за викуп із кріпацького рабства нашого найбільшого поета Тараса Шевченка. Всього яких 150 років тому в Російській імперії кріпаками торгували так само, як і тваринами або речами, неживим товаром.

Давня російсько-імперська традиція торгівлі людьми відновлюється на наших очах, і то саме в 50-річчя створення Союзу Совєтських Соціялістичних Республік, СССР — політичної буфонади, якою Москва замінила білу, царську Російську імперію на червону, комуністичну. Ще яких п'ять років тому на Захід проникали вістки, що уряд соціялістичної Румунії не проти того, щоб торгувати людьми. Хто із громадян тої сателітної країни особливо хотів вирватись на волю, мусів заплатити кілька тисяч — і його випускали за кордон. Тепер цим „бизнесом" зайнявся найбільший рабовласник — ЦК КПСС у Москві. Якщо громадянин жидівської національности домагається й рішуче наполягає на своєму праві виїхати з СССР ,то він мусить „відкупитись". Відкуплення полягає не лише в тому, що держава забирає його будинок і сад, коли їх має, — треба ще й заплатити чималу суму за право на втечу з СССР. Приблизно до весни 1972 р. Москва брала з тих, кого випускала еміґрувати на Захід, по 900 рублів, що було також багато, бо мало-хто в СССР заробляє більше як 120 рублів на місяць. Тепер кандидат на виїзд, який закінчив інститут, повинен заплатити 4 500 рублів, себто 5.400 дол., хто закінчив університет — 11.000 руб., а хто має високий науковий ступінь, той повинен платити аж до 25.000.

Работоргівля впродовж історії нікому не виходила на добро, бо раби врешті-решт знаходили спартаків і — руйнували імперії та ліквідували рабовласників. Така перспектива жде і московських сучасних „гуманістів".

МОСКВА Й УСТАШІ

Усе впертіші вістки про те, що комуністична Москва пробує використовувати для запланованої нею акції розбиття Юґославської Федерації й усунення незалежного у відношенні до неї президента Юґославії і вождя юґославських комуністів Броза Тіта націоналістичних хорватських усташів — організацію, яка діяла у тридцятих і сорокових роках у Хорватії, підтвердилися в червні цього року збройним виступом-рейдом прибулих із закордону усташів на території Хорватії.

Згідно із пресовими вістками, група хорватських терористів, перейшовши наприкінці червня 1972 року до Словенії, захопила там вантажне авто і прорвалася ним на територію Хорватії, розкидаючи летючки із закликом до повстання й боротьби за незалежність Хорватії.

Проїхавши яких шістсот кілометрів, усташі добилися аж до гірської місцевости Буґойно в західній Боснії, де їх оточили юґославські поліційні і військові з'єднання. Кількість учасників цієї групи в одних повідомленнях встановлювано на сорок, в інших на 19. Під час оточення більшість усташів була вбита, в полон схоплено 11 осіб і тільки декому пощастило втекти. Населення Хорватії якоїсь підтримки для учасників рейду не проявило і не присдналося до проклямованої ними боротьби.

У перших вістках про цей рейд стверджувано, що цей рейд був організований на території Мадярщини з допомогою совєтських емісарів і грошей, і що плянувала його Москва з метою підірвати юґославську федерацію і розбити єдність народів Юґославії. В дальших вістках уже з самої таки Юґославії таке тло й початок цієї акції усташів змінено. Згідно з новою версією, хорватські усташі прибули на територію Хорватії аж з . . . Австралії через Німеччину й Австрію. Подаючи таку неправдоподібну версію прибуття хорватських терористів аж з Австралії, автори газетних повідомлень не згадують, хто цих повстанців в Австралії вишколював, хто висилав їх до Хорватії аж через Німеччину й Австрію і хто їх оплачував, бож така акція вимагає великих грошей.

Треба думати, що цю версію наказали скомбінувати самі ж таки керівники юґославського комуністичного режиму, не бажаючи загострювати й так не дуже добрих совєтсько-юґославських взаємин. Пішлося Беоґрадові, мабуть, і про те, щоб версією про вишколювання усташів у комуністичній Угорщині і їх рейд з Угорщини в Хорватію не зражувати собі угорського режиму.

Загальне ж переконання і в Юґославії і в редакціях західньоевропейських газет таке, що ініціятором і покровителем усташівського рейду була таки Москва, бо їй єдиній залежить на тому, щоб, з одного боку, послабити режим Тіта, а з другого, вирвавши Хорватію із складу Юґославської федерації, відокремити також від Юґославії Словенію, відділену територіяльно хорватською територією від Сербії. І тому, як про це вже було в статті на дану тему у „Свободі", Москва готова йти на співпрацю, чи точніше використовувати для своєї цілі й завдань навіть цілком ідейно протилежні комунізмові рухи й організації, такі, як усташі, що були і є завзятими хорватськими націоналістами, гарячими католиками й ворогами — на словах — комунізму. З другого боку, не маючи виглядів на якийсь успіх своїх гасел у самій Хорватії і на широку підтримку хорватського народу, провідники хорватських усташів, самі таки готові йти у своїй боротьбі проти зненавидженого Беоґраду не тільки з чортом, але й з комуністичною безбожницькою Москвою.

Червневий усташівський рейд на Хорватію зазнав невдачі. Проте, націоналістичні настрої і ферменти в Хорватії, як це показують останні події в заґребському університеті та серед членства Хорватської Матиці, доводять, що хорватський сепаратизм все ще живий і що Москва пробуватиме використовувати його так чи інакше, — з допомогою усташів зовнішніх чи внутрішніх, чи й своїх аґентів у хорватських режимних і партійних колах.

Залицяння Брежнєва і його соратників до Тіта, зокрема під час останніх відвідин Тіта у Совєтському Союзі, де його нагороджено орденом Леніна, не суперечать, а тільки підтверджують потаємні підривні пляни Москви у відношенні до вождя юґославських комуністів, який був і залишається неприйнятим для кремлівського керівництва не тільки своїм відокремленням від совєтського комуністичного бльоку, але й своїми свобіднішими концепціями соціялістичної побудови юґославського суспільства, економіки і держави.

СПОГАД ПРО ПОВОЄННИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ

..."А я пригадую повоєнні роки. Жили ми тоді в селі на Донбасі. Про хліб лише мріяли. А то ходили в ліс і збирали жолуді. Товкли їх у ступі, виходило таке собі темнувате борошенце. З нього і пекли хліб. Він був дуже гіркий. Але їли, нічого не поробиш"... — сказано в „Літературній Україні" з 18-го серпня, у нарисі „Битва за хліб". У репортажі автор закликає зберігати кожний колосок хліба, називаючи його „народним багатством". В інших газетах є заклики посилювати увагу „народних дозорців" при охороні полів.

ПОЖЕЖА В ПОЛІ

„Радянська Україна" з 18 серпня сповістила, що в Летичівському районі на Хмельниччині від удару блискавки загорілись і згоріли 6 копиць соломи, вогонь ось-ось мав перекинутись на пшеничний лан в 250 гектарів. Кілька трактористів помітили пожежу і вчасно її погасили, жертв не було, хоч на людях курівся одяг.

Любов Коленська

НАШІ ДИСКУСІЇ

Прислухаючись до різних приватного характеру дискусій, байдуже, чи вони ведуться у затишній вітальні за „коктейл парті", чи на узбережжі моря, чи на якійсь відпочинковій оселі, чи в ресторані за „піццою", ви завважуєте, що всі вони одна від одної майже нічим не відрізняються. Тут дещо з політики, там крихітку з мистецтва, зі спорту, дещо на виховні теми, але все те поверховно і без справжнього зацікавлення. Отак, хай мова котиться, щоб тільки якось загаяти отой час, при цьому частенько делікатно, з манерою, позіхнувши . . . і все оте оточене пікантно-сенсаційними історіями про . . . найближчих, як не про дорослих, то про їхніх дітей. І кружляють слова самохвальби, і ані трохи самокритики, і плітки, плітки — без кінця й міри.

Наприклад, похмурого вигляду дискутант: „Він пішов до іншої партії, бо там для нього стеляться різні вигоди, ви знаєте, що я думаю . . ." А інший загорілий політикан: „Хіба так має виглядати Державний Центр? Я знаю, бо я там був!" — „Що ви мені кажете, — обзивається другий загорілець, — я там не був, але я краще знаю!" — Або: „Коли б ви бачили, як вона старо виглядає!" Чи: „Їхня дитина зовсім зійшла на гіппі" . . . А чорноброва молодиця, лірично зідхаючи: „Таж повість „Лісова пісня' 'Ольги Кобилянської — це шедевр!" — І ви навіть не можете їй заперечити, бо інакше матимете ворога на все життя. Коли під час дискусії хтось висловить „єретичну", незвичну думку, всі подивляться на нього здивованими, чужими очима, мовляв, що це за людина, чого вона властиво хоче, чому не думає так, як ми? . .

Де наша пружка, спільна духовість, яка пов'язує всіх разом і творить суцільний гурт, яка є джерелом приязни, радости, життьової снаги і в своєму спосінні творить духові багатства? А мусить же бути інтелектуальна еліта, мусять бути люди, які думають і, аналізуючи події, вчинки та слова, шукають розв'язок!

Чи справді залишились тільки теми, що позастрягали у кухонних горщиках, зупинились на модній зачісці, ефектовному одязі, хворіють від пошесної недуги — від пліток? Хіба немає нічого кращого й цікавішого, от хоч би теми етики і естетики; хіба немає такого, що болить не дискутантам, а всьому нашому народові „там", щоб передискутовувати другий, третій і десятий раз? . .

А спробуйте тільки натякнути, чи не було б краще, щоб дискусія набрала справді актуального забарвлення. Усі вражено й образливо поведуть плечима — чейже, хто як не вони належать до інтелектуальної еліти. Пригадується повість Кнута Гамсуна „Жінки біля криниці", де велися розмови подібного змісту. Пригадується Івана Франка „Лис Микита" і . . . мавпа Фрузя, чого то вона не знала . . .

Куди й чому подівся увесь поваб, блиск і глибина дискусій? Колись у людей були глибинні заінтересування, амбіції, щоб здобути правдиве знання. Коли бувало порушували таку тему в дискусії, з якою не всі були обізнані, то вміли слухати, щоб пізнати те, чого ще не вспіли навчитись.

Куди поділося заінтересування пресою, журналами, книжками, що давало матеріял дискутантам, змогу аналізувати події. Тепер майже єдине заінтересування — це матеріяльно забезпечитися, безустанно, скільки сил вистачає, здобувати чимраз більше грошей, щоб потім (а коли прийде це „потім"?) спокійно і вигідно жити і . . . блистіти перед сусідами і знайомими. Цей наскрізь матеріялістичний світогляд убиває духовість нашої громади і спиняє її культурний розвій. Витворюється нова каста — „претензійних снобів" із дрібноміщанськими заінтересуваннями і творчістю нижче зера.

А це все в першій мірі віддзеркалюється у дискусіях.

Дискусія, щоб була цікавою, повинна бути різнограною, ґалянтною, перейнятою духом толерантности, вона повинна знаходити відповіді на пекучі питання, повинна стати частиною нашого життя.

Дискусія — це відкрита книга, і залежно від того, яким змістом виповнені в ній рядки — така вартість дискусії і такий її позем.

Московська газета захищає американського поміщика

Москва. — Багатий фармер, власник великого поголів'я скоту Роджер Макефі у Каліфорнії, опинився на сторінках совєтських газет. Він вніс свого часу 100 000 долярів кавції за підсудну чорну активістку-комуністку Анджелу Дейвіс. Тепер Анджела на свободі за рішенням суду,а Р. Макефі мав би терпіти „від переслідувань ультра". Московські „Ізвєстія" з 15 серпня у вістці „Методи ультра" писали, що його життя „стало нестерпним, бо місцеві ультра отруїли багато скоту на його фармі і перед фармером зачинилися двері банків, у яких він раніше діставав кредити". Навіть „компанії, які раніше підтримували з ним ділові відносини, тепер відмовилися від співпраці з фармером-комуністом", пишуть „Ізвєстія", виявляючи цим приналежність „нещасного" американського фармера до комуністичної партії ЗСА. Але, зазначає московська газета, „реакція не зламає духа Макефі: „Я залишаюсь комуністом", — заявив він".

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

АВТОМОБІЛЬНИЙ РУШІЙ МАЙБУТНЬОГО

Два роки тому проминуло 200 років від часу народження першого самохода, яким був триколісний, окований залізними обручами дерев'яний віз із великим казаном спереду та нещільним паровим рушієм, який мусів приставати кожні 30 метрів, щоб „підробляти" пару.

Спорудником цього парового самохода був французький військовий інженер Ніколя Куньо, який вірив, що його віз розв'яже проблему механічної тяглової сили для перевозу гармат. І хоч дебют його парового „трактора" не був надто вдалий, сама ідея парового самохода дала почин для розвитку парових автобусів в Англії та парових автомобілів у Франції та в Америці, що були в ужитку протягом майже ста років і стали предтечами модерних бензинових автомобілів.

За п'ять років бензинові самоходи святкуватимуть свій сторічний ювілей. Вони завдячують свій розвиток винаходові швидкобіжного бензинового рушія, що його конструктором уважають німецкого інженера Отта.

З розвитком техніки впроваджено до автомобіля цілий ряд нових погонів, а саме: електричний, дізелевий, ракетний та газо-турбінний (обидва останні покищо в експериментальній фазі). З тих усіх погонів найкращим покищо виявився дізелевий рушій, особливо для погону вантажних самоходів, тракторів та автобусів.

Але найбільше майбутнє має перед собою ротаційний рушій внутрішнього горіння, що його винайшов у 1954 р. німецький інженер Фелікс Ванкель. Важливість цього рушія засновується на можливості зменшити, а то й усунути занечищення повітря, спричинюване випускними газами автомобілів.

У ЗСА зареєстровано в 1972 році понад 82 мільйони автомобілів. Коли взяти до уваги, що кожний із них спалює приблизно 1 000 ґальонів бензини за рік, то матимемо повний образ цього отруйного джерела, що сповнює наше довкілля окисами вуглецю, сірки та фосфору, які ми вдень і вночі вдихуємо в наші легені.

Вправді американський Конґрес схвалив у 1970 р. закон про „Очищення повітря" і поклав на автомобільних продуцентів обов'язок впровадити в нових моделях авт (1975 до 1977 р.) контролю емісії випускних газів, але одна справа схвалити закон, а друга перевести той закон у дійсність.

Найважливішою проблемою в контролі емісії випускних газів є вирішення, чи ця контроля має бути всередині чи назовні рушія. Перша альтернатива неприйнятна для автомобільних продуцентів, бо вона вимагає докорінної зміни конструкції бензинового рушія. Друга альтернатива натрапляє на трудноші компактного характеру американських самоходів, в яких, як то кажуть, немає де голки встромити. І тут поява нового ротаційного, бензинового рушія Ванкеля є неначе даруиком Провидіння.

Идеться про те, що сучасні бензинові рушії є толокові і зворотні. Дія толокового, зворотного рушія засновується на спалюванні мішанини бензини електричною іскрою (в кінці компресійного такту), у висліді чого тиск експльозивних газів штовхає толок вниз, який з черги передає одержану енерґію крізь гонок на колінчастий вал самохода.

Постійний рух толока вгору і вниз є „Ахілловою п'ятою" цього рушія, що не тільки обмежує його корисність, але у висліді постійної зміни руху толока в циліндрі вирощує масові сили, що діють шкідливо на цілу систему корбового укладу і є джерелом його значних коливань (вібрацій). Для збалянсування тих сил і зменшення вібрацій будують многоциліндрові рушії, уложені один побіч одного під різними кутами, які збільшують не тільки кошти самого рушія, але й його тягар та об'єм.

Оборотовий рушій Ванкеля замість толока має трибічний (трикутний) ротор, що постійно обертається в одному напрямі. Цей оборотовий характер рушія, крім відсутности масових сил, в два рази збільшує скорість рушія, що у висліді зумовлює зменшення його тягару та об'єму. Зменшення об'єму рушія дозволяє на рамі підвіззя заінсталювати термічний реактор чи каталітичний перетворювач вуглеводнів та окисів вуглецю у вихідних газах рушія.

Ротор Ванкелевого рушія виконує ту саму функцію, що й толок, але далеко справніше і скоріше. Бо коли в конвенційнім, 4-тактовім бензиновім рушії один робочий такт спалення припадає на два оберти, то в рушії Ванкеля припадають три спалахи на один оберт (навпроти кожного боку трикутного ротора). Коли сучасний восьмициліндровий, 200-кінний автомобільний рушій має 1.029 частин (в тому числі 388 мобільних), то рушій Ванкеля тієї самої потужности має тільки 632 частини (в тому числі 154 мобільних).

Мало того, коли конвенційний бензиновий рушій з згаданою вище потужністю важить 600 фунтів і займає простір величиною 15 кубічних стіп, то відповідний рушій Ванкеля важить тільки 232 фунти і займає простір об'ємом 5 кубічних стіп. У висліді кошти продукції рушія Ванкеля приблизно на 30% менші, як кошти продукції конвенційного толокового рушія тієї самої потужности, що при майже втроє меншім об'ємі та вдвоє мен-

(Закінчення на 3-ій стор.)

Проф. д-р Ол. Архімович

КНИЖКА, ЯКА ЗАПОВНЮЄ ПРОГАЛИНУ

Гаврило Гордієнко. Історія культурних рослин. Мюнхен, 1970. Стор. I-387. Український Технічно-Господарський Інститут.

Треба вітати появу книги, яка заповнює порожнечу, що відчувалася в українській науково-популярній ботаніко-агрономічній літературі. В книзі знаходяться опис, історія походження і розповсюдження, біологічні властивості і господарче значення 80-ти рослин.

Автор поділяє їх на такі групи: польові культури (19), городні (26), технічні (13), дерева (22). Над темою історії культурних рослин автор працює вже давно й уміщує нариси окремих рослин на сторінках різних газет і журналів, головним чином „Українських Вістей". Ці нариси відіграли значну культурну ролю, систематично ознайомлюючи українського читача з представниками української фльори. Авторові цих рядків довелося дати в свій час позитивну оцінку цих дописів („Нові Дні", 1962, ч. 152). Тоді ж було висловлено побажання, щоб нариси були систематизовані й видані окремою книгою. Всього їх появилося близько півтори сотки. Отже треба було провести сувору селекцію, відібрати головніші нариси й надати їм більше наукового змісту у порівнянні з попередніми популярними статтями.

Треба ствердити, що авторові книги в значній мірі пощастило впоратися з цим завданням. Кожний нарис побудовано приблизно за такою схемою: Ботаніко-агрономічний опис рослини. Назви даної рослини в різних мовах. Ботаніко-географічні дані про походження й розповсюдження даної культури. В багатьох випадках наводяться дані про археологічні знахідки. Історія даної культури, починаючи з античних часів, через середньовіччя й до наших часів. Посівні площі під головними культурами. (Дані світової статистики застарілі). Господарське використовування продукції. Сорти.

Треба відзначити, що надто багато місця відведено філології назв рослин в різних мовах. Наприклад для ячменю наведено назви в мовах: грецькій, латинській, санскритській, бенґальській, перській, арабській, єгипетській, турецькій, французькій, італійській, еспанській, португальській, румунській, шведській, норвезькій, данській, голляндській, фінській, німецькій, англійській, російській, польській, українській, чеській, болгарській, сербській, хорватській, словацькій. Подібно і для інших рослин. Філологічна частина непотрібно перевантажує нариси окремих сільськогосподарських культур. Лише в окремих випадках вона допомагає виясненню шляхів розповсюдження даної культури, наприклад гречки. Було б доцільно використати ці дані для окремої філологічної розвідки.

Зміст книги не відповідає її назві. По суті це є „Історія українських культурних рослин", до якої додано кільха представників тропіків і субтропіків, як кавчукове, какаове, кофейне дерева і чайний кущ.

В своїй передмові автор відзначає, що у нього була думка дати назву—„Історія культурних рослин в Україні", але перемогли міркування на користь більш широкої назви. А шкода, бо сам автор пише, що книга у великій мірі українізована. Назва—„Історія культурних рослин" вимагає того, щоб в книзі були наведені нариси ще багатьох тропічних і субтропічних культур. Насправді книга багато виграла якраз тим, що, як каже її автор в окремій нотатці („Українські Вісті", 7 лютого 1971 р.), — „вона написана з позицій українського патріота ботаніка, який ціле своє життя присвятив вивченню української фльори і рослинних культур Книга написана з української національної точки зору, тому вона є матеріялом до пізнання нашої національної території та господарювання на ній". Маленький екзотичний додаток не має органічного зв'язку з цілою книгою. Його можна було б розширити введенням інших тропічних культур і видати окремо.

В цілому книга написана живою, ясною мовою й напевно стане в пригоді для читачів з загальною освітою, які знайдуть багато цікавого й невідомого їм матеріялу. Дещо нового є також і для знавців фльори й для фахівці у галузі рослинництва. Особливо трудно догодити фахівцям і знавцям окремих сільськогосподарських рослин. Для цієї категорії фахівців дуже цінним були б, принаймні нечисленні, бібліографічні посилки на джерела. Цілком зрозуміло, що одному авторові трудно охопити такий величезний і різнорідний матеріял, який подано в реферованій книзі. Тому не диво, що там можна знайти деякі помилки. Шановний автор чекає на наукову критику. Я дозволю собі зробити кілька зауважень щодо польових культур. В розділі польові культури розглянуто такі рослини: пшениця, жито, ячмінь, овес, просо, сорго, риж, кукурудза, гречка, кормовий буряк, конюшина, люцерна, тимофіївка, люпин, картопля, кавун, диня, а в групі технічних— цукровий буряк, цикорія, соняшник, мак, ріпак, гірчиця, земляний горіх (арахіс), льон, коноплі, бавовник, тютюн, хміль, виноград.

Переходжу до зауважень щодо окремих рослин.

Пшениця. Треба відмітити цікавий насичений фактами розділ під назвою—Українська пшениця в Америці.В ньому використані дані Департаменту Агрикультури ЗСА. Добре подана історія виведення американських сортів пшениці шляхом гібридизації місцевих форм з іншими, в тому числі й з українськими пшеницями. Трапляються й неточності. На сторінці 15 про тверду пшеницю сказано так: „Це культура сухого степу, тому й панує тверда пшениця в країнах над Середземним морем, від Еспанії починаючи, і в країнах чорноземних степів—України та Росії". Це твердження не відповідає сучасному станові. Так було колись (до революції), а тепер тверда пшениця майже зникла з полів України. Невеликі площі під цією культурою залишилися в причорноморській смузі й на сході України. Також не відзначено, що до революції яра пшениця практично панувала на полях України, а тепер вона витіснена озимою пшеницею.

Жито. Серед цікавого матеріялу, що торкається культури жита, трапилося кілька недоречних висловів. I. На стор. 42 написано: „Лише дике з невдалою назвою „лісового жита" (Secale segtale) росте від Угорщини починаючи, і цілою Україною та далі на схід в Росії кінчаючи". Непорозуміння полягає в тому, що Secale segetale не може бути лісовим, бо латинське слово segale означає польове від слова seges, segetes, що значить поле, нива (Див. Латино-Русский Словарь И Х. Дворецкого і Д. Н. Королькова. 1949, стор. 787). Існує також „лісове" жито-S. sylvestre host. Ця назва насправді невдала, тому що це не лісовий, а типово степовий вид. 2. Непорозуміння зі статистичними даними. На стор. 45 надруковано: „В Україні під житом засівають посівної площі (1956): Полісся 32.5 %, Лісостеп 56.9 %, Північний та Центральний степ 6.6%, Південний степ 0.7 %, Передкарпаття 1.9 %, Гірські області Карпат 1.1 %, Закарпатська низина 0.3%". Насправді це не є так. В 1956 році площа під озимим житом в Україні дорів-

(Закінчення на 3-ій стор.)

Коли кінчалася Конвенція...

(Закінчення з 1-ої стор.)

на такі чи інші реторичні питання промовця.

Організація „нової більшости" — вимога часу

На цю тему промовляв Спіро Еґню, але її розвинув у своєму виступі президент Ніксон, апелюючи до всієї американської суспільности дати підтримку його дотеперішній політиці, не дивлячися на таку чи іншу партійну приналежність, а тільки враховуючи окремі вимоги і принципи американського політичного і суспільного життя.

У своїй промові президент Ніксон не вніс нічого нового, чи ревеляційного, як цього дехто надіявся, зокрема щодо в'єтнамської війни. Він тільки поновно підтвердив головні засади своєї політичної діяльности в ЗСА і поза їх межами, запевняючи, що як у минулих роках його адміністрація намагалася реставрувати провідну ролю ЗСА в цілому світі, то в майбутніх чотирьох роках, якщо американський народ відновить йому мандат, — його адміністрація з таким же успіхом переведе заходи з метою забезпечити внутрішню силу Америки.

Знаменним був заклик президента Ніксона до демократів і незалежних політично, щоб створити, спираючися на Республіканську партію, „нову більшість", яка мала б змогу здійснити на практиці американський ідеал на відтинку зовнішньої і внутрішньої політики. Апель Ніксона мав сильне емотивне забарвлення і спирався на відклику до традиційних американських вартостей, до „американської мрії", які — як казав він — треба оновити і ввести в життя. Ніксон порівняв американську політичну ситуацію на сучасному етапі до велитенської будови, яку треба далі розширяти і побільшувати, в якій повибивані деякі вікна, понищені стіни. Будова ця — говорив він — сильна в основах, її не треба нищити, щоб будувати поновно, її треба поправляти і вона знову сповнятиме свою функцію, як сповняла досі.

*

Порівняно з Демократичною конвенцією, яка відбувалася в Маямі Біч в липні цього року, Республіканська конвенція мала цілком інакший характер. І в конвенційній залі і в готелях, де перебували делеґати, панувала інакша атмосфера, яку скріплювало переконання в повну перемогу в листопадових виборах, а також переконання про те, що адміністрація Ніксона упродовж останніх чотирьох років себе цілком виправдала.

Учасники Республіканської конвенції позитивно контрастували з учасниками Демократичної конвенції, головно з уваги на повну внутрішню дисципліну, порядок, систему. Очевидно, вони не мали перед собою до розв'язання таких складних проблем, які мала (і продовжує мати) роз'єднана і розсварена Демократична партія.

Коли б вибори були вже в найближчих днях, перемога Республіканської партії була б безсумнівна, але до самих виборів ще багато часу і настрої населення ще можуть змінитися. Найбільшою загрозою для республіканців є афера з Вотерґейт, тобто факт застосування підслухової системи в головній кватирі Демократичної партії для власних політичних цілей. Цю аферу тепер використовують демократи, вказуючи на неї як на факт браку політичної моральности і пристойности серед республіканців. Черговою справою є справа виборчих фондів, з яких республіканський виборчий комітет не може ніяк розчислитися. Виборчі фонди були, як виходить з дотеперішніх розслідувань, використані у досить поважній мірі для оплачення людей, яких тепер обвинувачують в монтуванні підслухової системи в Демократичній головній кватирі. Крім того, з поважної зібраної суми не має звідомлення, як цього вимагає закон. Все це кидає погане світло на республіканську адміністрацію і може пошкодити республіканцям у найближчих виборах.

Покищо, однак, президент Ніксон має перевагу над Джорджом МекҐоверном майже на 25 процентів всіх управнених в ЗСА до голосування. Зберегти цю перевагу до самих виборів — це сьогодні найважливіше і найважче завдання Республіканської партії і її керівництва.

М. Сосновський

НАЦІОНАЛЬНІ ВИСТАВКИ НА РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ КОНВЕНЦІЇ

Упродовж трьох днів 21-23 серпня ц. р. у готелі Довел учасники національної республіканської конвенції мали змогу оглядати національні виставки окремих етнічних груп, які співпрацюють в рямках Республіканської партії, творячи там окремий відділ під назвою Спадщинної Ради Національностей ЗСА. Відкриття виставок відбулося 21 серпня. Виставки підготовили національні групи: українці, поляки, литовці, хорвати, мадяри, китайці, німці. Спільну виставку зладили скандинавські народи.

Господарями української виставки, яку підготовив Союз Українок Америки, відділ ім. Олени Теліги в Маямі Біч під головуванням пані Лусилії Візьняк, були пані Марія Душник з Ню Йорку та д-р Богдан Футей з Клівленду, який є головою Українського Республіканського Клюбу в стейті Огайо. З експонатами знайомили відвідувачів пані Ірина Ракуш, пані Соня Микитка, пані Соня Серна, пані Мирослава Футей та студент Зенон Усташ. Виставку відвідало понад 200 осіб.

23 серпня відбулася зустріч представників етнічних груп з секретарем транспортації федерального уряду Джоном Волпі, який прибув в товаристві конґресмена Едварда Дервінського і підсекретаря скарбу Юджіна Росідоса до готелю Довел, щоб особисто оглянути окремі виставки та познайомитися з учасниками. На зустрічі були присутні члени екзекутиви Спадщинної Ради Національностей. Л. Паштор, Анна Шено, Тарас Шмаґала, Джек Бурґес, Філіп Ґаріно, Степан Скубик, а також делеґат на конвенцію з Мериленд Іван Шморгун. Секретар Волпі одержав від екзекутиви Спадщинної Ради пропам'ятну відзнаку в подяку за його активну допомогу в організації Ради. В часі відвідин української виставки його обдаровано гарною українською різьбою.

НЕПРИЄМНИЙ І ЗАЙВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ВИПАДОК

У зв'язку з тим, що окремі виставки і відвідини секретаря Волпі були фільмовані фотографом Республіканської партії, спеціяльний партійний відпоручник найперше перевірив усі виставки. Як виявилося небаром, йому йшлося про те, щоб виелімінувати при фільмуванні „політично небезпечні" моменти. На виставці литовської групи на видному місці був поміщений портрет депортованого американцями советського литовського втікача Сімаса Кудірки, який тепер перебуває у советській тюрмі, засуджений на довголітнє ув"язнення. В час фільмування цей відпоручник закрив портрет Кудірки, не бажаючи, щоб цей портрет найшовся на офіційному фільмі з республіканської конвенції. Очевидно, йшлося може не так про самий портрет, а радше про напис під портретом, в якому була з'ясована ціла болюча для литовців і всіх свободолюбних людей в ЗСА і світі проблема.

Ця подія має свою вимову і вона цілком зрозуміло викликала обурення серед учасників, а литовців в першій мірі. Остається відкритим питання, чи насправді вимоги американсько - советської співпраці є такі, щоб не допустити до розкриття фактів, які демонструють не тільки вже нарушення політичних прав окремих поневолених Росією народів, але про нарушення основних прав людини?

Як знаємо, політична плятформа республіканської партії не має найменшої згадки про долю народів Східньої Европи і Азії, поневолених російським советським імперіялізмом, не зважаючи на подані в цій справі пропозиції і проєкти представників окремих етнічних груп, в тому й Комітету Поневолених Націй, під керівництвом якого відбувається кожного року в ЗСА т. зв. Тиждень поневолених націй. Коли ж взяти до уваги намагання заховати факти, які можуть створювати утруднену ситуацію на шляху американсько - советської співпраці в ім'я ілюзорного „вічного миру", то треба було з плятформи Республіканської партії викинути навіть і цю заяву, мовляв, „ми засуджуємо репресії і переслідування ... ми будемо продовжувати намагання покінчити з ними, щоб відновити право на самовизначення і щоб підтримати там де потрібно і можливо політичну свободу поневолених народів всюди у світі".

М. С-ий

АВТОМОБІЛЬНИЙ РУШІЙ МАЙБУТНЬОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ших коштах направи робить цей рушій ідеальним заступником автомобільного рушія.

Як це звичайно буває, рушій Ванкеля мусів перейти тернистий шлях, поки здобув собі признання таких автомобільних потентатів, як Дженерал Моторс, Крайслер та Форд, що відкинули були спочатку пропозицію купити його патентові права з огляду на малу величину мотора, низьку видайність пального і надмір випускних газів.

Врятували той рушій від викинення на смітник фірми: німецька Авді Авто Уніон (допоміжна фірма Фольксваґен), американська летунська фірма Кертіс Райт та японська Токіо Коґійо, що протягом 10 років перевели в ньому низку поліпшень. У висліді тих поліпшень фірма Дженерал Моторс купила в 1970 р. патентові права на продукцію цього рушія за 50 мільйонів долярів і плянує ще в цьому десятилітті почати його масову продукцію.

Згадана японська фірма Токіо Коґійо випродукувала в 1972 р. першу серію автомобілів „Мазда" з ротаційними рушіями Ванкеля. Кажуть, що фірма Форд купила теж право на продукцію цього рушія і плянує виробляти автомобілі з новими ротаційними рушіями спільно з фірмою Токіо Коґійо.

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

преси були ред. Б. Кравців й Юрій Вірт від „Свободи", ред. Ол. Луцький від „Америки", Уляна Любович від „Нашого Життя", ред. Іван Дурбак та інші.

Закриття ЮМПЗустрічі

(І. Д.) Останнім днем Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, була неділя 27 серпня ц. р. Цього дня о год. 9.30 ранком у гуцульській церковці на цій пластовій оселі була Служба Божа, що її відправляв в намірені Українського Пласту ген. вікарій Стемфордської Дієцезії о. монс. Е. Манастирський в сослуженні пластового капеляна о. Богдана Смика, який відчитав уривки із проповіді Владики Василя Величковського, приготованої для пластової молоді з нагоди відвідин в четвер мин. тижня.

Після короткої перерви пластові учасники зустрічі уставилися на площі до останнього звіту — закриття Зустрічі. Було присутніх на закритті: 44 новачки, 60 новаків, 663 юначки, 527 юнаків, 335 старших пластунок, 240 старших пластунів і 346 членів Пластового Сеніорату — разом 2.215 пластунства. Церемонії закриття приглядалося понад 2.000 гостей, зібраних на узгір'ях навколо площі. На почесній трибуні стояли під час церемонії закриття і дефіляди: Митрополит УПЦ Мстислав, г. вікарій о. монс. Е. Манастирський, пластові капеляни о. Б. Смик та протопресвітер о. А. Селепина, Начальний Пластун Юрій Сторосольський, голова Гол. Пл. Ради Ольга Кузьмович, голова Гол. Пл. Булави Василь Палієнко, репрезентант Президії СКВУ, екз. віце-президент УККА і гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, представник УККА інж. Микола Семанишин, д-р Іван Козак — ОбВУА, члени крайових пластових проводів ЗСА, Канади, Австралії й Арґентини. Голова КПС ЗСА пл. сен. П. Дорожинський прочитав список надісланих привітів, згадуючи зокрема, що привітали Пласт із його 60-річчям Верховний Архиєпископ кардинал Йосиф Сліпий, Митрополити УКЦ Максим Германюк і Амвросій Сенишин, як також інші єпископи УКЦ та Українських Православних церков і від Української Євангелицької Церкви пастор В. Воровський, колишній організатор пластової молоді на Волині. П. Дорожинський подякував також Проводові ЮМПЗ, що його очолювали пл. сен. Ігор Король, Бурлаки, як комендант, Богдан Миндюк, Лісовий Чорт, Слава Рубель, Перші Стежі, Володимир Свинтух, Червона Калина та Анатолій Кардашинець, Побр., як заступники коменданта, та Олег Цюк, Бурл., як головний бунчужний, організаційній і програмовій комісіям, комендантам таборів та всім, що причинилися для успіху Зустрічі. Під час зняття прапору і дефіляди пластових учасників ЮМПЗ над оселею кружляли два літаки, пільотовані пластунами Ольгою Цегельською-Кордубою та Олегом Ценком. Очолювали дефіляду пластуни з інших країн: 35 з Австралії, 4 з Арґентини, 4 з Італії, далі йшли сотки пластунства Канади і ЗСА — усіх понад 60 куренів.

Після відчитання гол. бунчужним денного наказу ч. 9. промовляв коротко від СКВУ Йосип Лисогір і від УККА інж. М. Семанишин.

В час тривання зустрічі відбувалися в головному будинку Оселі пластові виставки, особливо багата й оригінальна мистецька виставка Юнацької творчости із понад 130 експонатами. З нагоди відбування зустрічі була видана велика 76-сторінкова друкована однодніка „Іскри Дружби" з цінними матеріялами й ілюстраціями з історії Пласту та „Зустріч" з даними про ЮМПЗ, її провід, відкриття й завдання.

Знову видвигнено справу України на олімпійському форумі

(Закінчення з 1-ої стор.)

Шебунчак — президент і О. Зінкевич — ген. секретар, пишеться:

„В першому параграфі Фундаментальних Принципів МОК пишеться: Олімпійські Ігри відбуваються що-чотири роки. Вони збирають аматорів всіх народів в чесних і однакових змаганнях. На них не дозволена жодна дискримінація, супроти будьякої країни чи особи з огляду на расу, релігію чи політику."

„Згідно з сьомим параграфом згаданих Принципів, участь в Олімпійських Іграх є відкрита для громадян кожної країни чи простору (area), де існує визнаний МОК-ом Національний Олімпійський Комітет.

„Ці принципи МОК-у прийняті й визнані всіми членами МОК, Національними Олімпійськими Комітетами і всіми Міжнародними Спортовими Федераціями — вже двадцять років є постійно нарушувані Олімпійським Комітетом СССР і його представниками в МОК — К. Андріяновим і В. Смірновим.

„Хочемо черговий раз вказати і наголосити, що Україні, яка не є жадним простором, але країною, 27 років членом Об'єднаних Націй, знову не дозволено брати участь в Олімпійських Іграх.

„Це правда, що в Україні немає Національного Олімпійського Комітету, але також є правдою, що:

— Члени МОК К. Андріянов і В. Смірнов, згідно з політикою советського уряду й політикою російського колоніялізму в спорті, не дозволяють Українським Спортивним Федераціям з формувати Національний Олімпійський Комітет в Україні;

— Під їхнім керівництвом (Андріянова і Смірнова) ті українці спортмени, які підносять питання участи України в Олімпійських Іграх, є постійно переслідувані советськими властями;

— Український історик і автор книжки про Олімпійський рух в Україні М. Ф. Вунчук, знаходиться під постійним поліційним тиском, а його книжка є заборонена в СССР;

— Олімпійський Комітет СССР постійно нарушує всі принципи і закони МОК і Олімпійських Ігор."

„Котра інша країна в світі — ставиться запит в листі, — насильно включає в свою Олімпійську Команду осіб іншої національности?"

„Лише Олімпійський Комітет СССР включив в свою команду спортсменів України і Білорусі, країн, які є членами Об'єднаних Націй, як рівнож спортсменів Литви, Естонії й Латвії, країн, які брали самостійну участь в Олімпійських Іграх перед російсько - советською окупацією.

„Суть колоніялізму й імперіялізму є добре відомі в сьогоднішньому світі. Советський Союз і його Олімпійський Комітет є клясичним прикладом національної дискримінації і російського колоніялізму в спорті.

„Пане Президенте, Достойні Члени МОК-у, ми складаємо на Ваші руки цей формальний протест проти таких практик Олімпійського Комітету СССР.

„Ми просимо Вас, не толерувати дальше цього безправ'я в Олімпійському русі і не бути глухим свідком і пасивним глядачем нищення славних ідеалів П'єр де Кубертена.

„Кожна людина, яка любить Олімпійські Ігри, очікує від МОК не лише влаштування Олімпійських Ігор, але також оборони права народів на участь в них, реалізування олімпійських ідеалів і принципів та поборювання національної дискримінації й колоніялізму в спорті.

„Ваша підтримка справедливости в Олімпійському русі і реалізування законів Олімпійських Ігор принесуть Вам вічну вдячність всіх народів, країн і просторів, яких дальше не допускається до участи в Олімпійських Іграх".

КНИЖКА, ЯКА ЗАПОВНЮЄ ПРОГАЛИНУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нювала 2.060.300 гектарам. Якщо б всю цю площу прийняти за 100 відсотків, то на кожну з зазначених вище частин приходився б наведений автором відсоток. А якщо казати про те, який відсоток посівної площі в кожній з наведених зон займало жито в 1956 році, то це виглядає так: Полісся 28.4, Лісостеп 10.5, Північний та Центральний степ 1.5, Південний степ 0.6, Передкарпаття 15.9, Гірські області Карпат 10.9, Закарпатська низина 7.6.

Ячмінь. Цікавими є сторінки щодо історії ячменю в античні часи, в час Середньовіччя й під сучасну пору. Але не обійшлося без непорозумінь. На стор. 50 два речення протирічать одне одному. В одному місці написано „Ботанічний рід ячменю (Hordeum) має 29 видів, з яких два види культурного ячменю, а 27 дикого". Це правильно. Але на тій же сторінці надруковано так: „1936 р. нараховано 129 видів культурного ячменю".

Досить детально розібрана історія інших зернових культур, таких як овес, кукурудза, сорго, риж, гречка.

До польових культур звичайно відносять групу так званих зернових бобових. Ця назва викликала жваву й непотрібно гарячу дискусію. До цієї групи відносяться „кінський" біб, сочевиця, горох, квасоля, соя й інші рослини. Відносно сої знаходимо на стор. 207 і 208 низку сумнівних тверджень автора, в саме: „В СССР під сосю кругло 350 тис. га.. з того в Україні кругло 150 тис. га" і своїми численними продуктами соя закріпила собі тривале місце в світовій економіці й стабільністю посівної площі в Україні та в СССР показала, що вона зовсім не є модною примхою советської влади". В цих твердженнях багато помилок. Для з'ясування справи я дозволю собі навести найновіші дані світової статистики й зробити екскурс в історію сої в роках 1929-131.

За даними "Food and Agriculture Organizations of the U.N.", світова площа під сосю в 1969 році дорівнювала 34 мільйонам гектарів (а в 1970 р.—35 мільйонам га). Головним продуцентами сої є ЗСА і Китай. В 1970 році в ЗСА було розташовано 17.2 мільйона гектарів, а в Китаї—13.6 м. г. В порівнянні з цими гігантами щодо продукції сої СССР займає дуже скромну позицію. В роках 1950-1956 площі під сосю в СССР хиталися між 300 і 380 тисяч гектарів, а по 1969 рік досягли 850 тисяч гектарів. Головні площі під сосю розташовані на Далекому Сході СССР. Україна не була і не є великим продуцентом сої. Але був час, коли советська влада поклала на Україну обов'язок постачання великої кількости соєвої олії й білку для потреб цілої імперії. Без попередніх дослідів площа під сосю за короткий час була поширена більше як в сорок разів (1929 р.—4.2 тисяч гектарів, 1931 р.—191.0 тисяч га). Але сталося катастрофа: соя потрапила в невідповідні для її культури умови, і врожаї були мізерними. Довелося відмовитися від цієї авантюри, площа під сосю в Україні почала зменшуватися і під 1964 рік повернулася, приблизно, до попереднього рівня (5.3 тис. гект.). З 1968 року почалося поступове й обережне збільшення площі під сосю в Україні, поруч з вивченням її агротехніки. Отже не можна твердити, що в Україні є кругло 150 тисяч га під сосю, що посівна площа під сосю в Україні стабільна, і що вона не була „модною примхою советської влади".

Ми навели кілька прикладів помилок з одного розділу книги. Інші розділи також чекають на фахову рецензію. Але треба зазначити, що в книзі такого широкого змісту наявність помилок є неминучою і що це не зменшує її загальної вартости. На заключення треба висловити подив ентузіязмові й відданій любові автора до природи й фльори України. Мало хто з авторів є такий вірний започаткованому напрямові в дослідчій праці на протязі цілого життя, вкладаючи для реалізації своєї мрії не лише ввесь вільний час, а й із трудом зароблені гроші. Ми певні, що автор продовжить свою працю над улюбленою ним темою. Побажаємо йому знайти видавця для другого поширеного й поновленого видання книги.

Проф. д-р
Олександер Архімович

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в п'ятницю, 25-го серпня 1972 р. в автовій катастрофі, згинув
наш Найдорожчий СИН, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п.
ОЛЕКСАНДЕР НИКОРОВИЧ

проживши 26 років

ПАНАХИДА — у вівторок, 29-го серпня 1972 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН — в середу, 30-го серпня ц. р. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до української православної церкви св. Володимира при 5-ій вулиці і Cheltenham Avenue у Філядельфії, Па., а опісля на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

тато — МИХАЙЛО
мама — АРТИМІЦІЯ
сестри: ОЛЕНКА САМАНҐО з чоловіком
ОКСАНА ТРАБОКО з чоловіком

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАТЕРІ та СЕСТРИ

бл. п.
ІРИНИ ГНАТІВ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
в НЮАРКУ, Н. Дж.

в суботу, дня 9-го вересня 1972 року
о годині 7-ій ранку
і того ж дня, о годині 8-ій ранку
в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ
у ВИПАНІ, Н. Дж.

Про сердечні молитви за душу Покійної просять:

чоловік — ВАСИЛЬКО
сини — ЮРІЙ і РОМАН
брат — ОЛЕСЬ
і Сестри з родинами в Україні

128 юначок і юнаків закінчили тритижневу спортову школу „Ч. Січі"

Верховина. Глен Спей. — І знову прийшла золота пора спортового літа. З різних, близьких і далеких міст Америки до цьогорічної Спортової Школи УСТ „Ч. Січ" прибуло — досі рекордове число — 128 юначок і юнаків, які на протязі 3-х тижнів пройшли заавансований спортовий вишкіл з таких ділянок спорту: копаного м'яча, відбиванки, тенісу, плавання і легкої атлетики. Теоретичні й практичні зайняття розпочиналися від ранку й продовжувалися з перервами на обід, вечерю і молоко до год. 8-ої вечора. Після цього учасники мали можливості бачити висвітлювані фільми в більшості із спортової тематики.

Усі юначки і юнаки були поділені на відповідні вікові групи і дружини та мали в кожній ділянці спорту кваліфікованих інструкторів. На протязі трьох тижнів були активні футбольна і відбиванкова шкільна ліга, в якій перед вечорами відбувалися точкові гри. Самі учасники надавали назви цих дружин і змінювали їх в кожному тижні. Футбольні дружини між іншими мали такі назви: „Дністер", „Карпати", „Запорожці", „Київ", „Харків", „Козаки", „Нові Тарпани", „Чорноморці", „Дніпро", „Січ", „Крилаті" й ін. Відбиванкові жіночі дружини: „Січ", „Бурхливі Хвилі", „Верховинки", „Бомби" й ін.

На протязі перших двох тижнів проходив і успішно закінчився теж тенісовий турнір у двох вікових групах. Двократно відбулися плавацькі і легко-атлетичні змагання. Відповідальні інструктори вели точну статистику не тільки із усіх змагань, але із поодиноких елементів й рухів окремих змагунів і змагунок, в яких вони авансували. Поза згаданими вже спортовими ділянками зацікавлені учасники змагалися в турнірах першости: шахів, настільного тенісу, кошиківки і стріляння з лука.

Під час тривання школи виходила „Стінна газета Спортової Школи", в якій були поміщувані матеріяли про активність у школі, вислідн гор. табелі, склади дружин, шкільні поезії, світлини і комунікати Управи Школи. На протязі одного повного дня відбулися лекції й гутірки з історії українського спорту, й про сучасний стан українського спорту під московською окупацією. До цьогорічної програми Спортової Школи була включена теж активність самодіяльности: пісні і слова, якою були зацікавлені окремі дівочі й хлоп'ячі гуртки та які заповнювали програми на вечорах самодіяльности та при тижневих ватрах.

Дуже популярною виявилася приготовлена управою Школи бігова траса, що мала назву „Біг по Україні". Ця траса довжиною 0.6 милі мала точки із назвами таких міст України: Львів, Рівне, Житомир, Київ, Чернігів, Харків, Полтава, Миколаїв, Одеса і Вінниця. Біг починався у Львові, проходив через названі точки і кінчався на точці Львів. При кінці траси були фахово заінстальовані перешкоди: „ріка" Прут, через яку учасники горизонтально мусіли повзти через проведений шнур, „Чорногора", з якої знову на шнурі вертикально спускалися з відповідної висоти, „Дніпрові Пороги" з бар'єр, „Хрещатик" й ін. У „Бігах по Україні" взяли участь всі учні Школи. Із загальної кількости 128 юначок і юнаків, ок. 50 прибуло з УСТ „Ч.Січ", групи понад 10 були з Чикаго і Йонкерсу, решта учасників приїхали з різних міст і стейтів Америки. В Школі зобов'язувала українська мова, якою ведено вишкіл і якою були зобов'язані говорити на змаганнях та лекціях усі учасники. В загальному цьогорічна Спортова Школа „Ч.Січі" пройшла з найбільшим в своїй історію успіхом, про що свідчать відповіді учасників на окремі запити „Анкети", що її і в цьому році перевела редакція журналу „Наш спорт". Велике признання для УСТ „Ч.Січ" висловлювала більшість батьків при відвідуванні і на закінчення Школи, за зорганізування і ведення тієї Школи на високому рівні.

Керівниками Школи на протязі 3-х тижнів на зміну були: Іван Ориняк, О. Твардовський і Мирон Стебельський. Головним опікуном був Василь Матияш, який мав до диспозиції 7-х опікунів-асистентів. Обов'язки медичної сестри виконувала Галина Матияш. Видатну медичну, безкоштовну прислугу для недужих і контужених учасників уділили: д-р Грабарчук і д-р Василишин з Огайо. Управа Спортової Школи „Ч. Січі" диспонувала такими першорядними інструкторами і їх асистентами: Є. Чижович — директор Школи, учитель фізичного виховання при Колюмбійській середній школі і одинокий українець з дипломом тренера А-1 в ЗСА, заступник тренера футбольної репрезентації Америки за Чашу світу; Мирон Дахнівський, кол. футболіст „Дністра" Самбір, УССК Мюнхен, „Леви" і „Крила" Чикаго; Богдан Хамуляк, визначний футболіст „Ч.Січі" і Університету Огайо, де осягнув ступінь „Б.Ф.А.", тепер учитель в Медісон Тавншип, Н.Дж.; д-р Остап Стромецький, кол. змагун „Січі" Елизабет, тепер визначний тренер дружини Університету Гантсвіл, Алябама, що під його проводом в цьому році здобула 3-тє місце в ЗСА; Володимир Леонів, визначний футболіст „Ч.Січі", учитель фізичного виховання і російської мови у Вестфілд середній школі; брати Володимир і Орест Ткачі, футболісти „Ч. Січі"; інж. Богдан Гайдучок, кол. визначний змагун відбиванки, діючий менаджер 1-ої чол. дружини „Ч.Січі"; мгр Орест Федаш, кол. репрезентант університетів Польщі у відбиванці, звідки недавно прибув до ЗСА і включився в ряди „Ч. Січі"; Ляриса Сигіда, визначна змагунка „Ч.Січі", курінна ст. пл. „Верховинки", студентка Ратгерс Університету; Зенон Стахів з Ню Йорку, визначний змагун „Ч.Січі" у відбиванці і легко-атлет, член пластового куреня „Чорноморці", докторант з океанографії; інж. Борис Кучинський, визначний тенісист „Ч.Січі", чемпіон СУАСТ-Схід; Андрій Слиж, найвизначніший змагун „Ч.Січі" з плавання, кількакратний чемпіон УСЦАК-у і численних американських змагань. У першому тижні Школи були ще: Олег Колодій і Андрій Гадзевич, обидва з пластового куреня „Чорноморці", учасники кількох легко-атлетичних змагань УСЦАК-у та на університетах, де вони студіюють фізику згл. архітектуру.

У п'ятницю 11 серпня увечері відбулося офіційне закриття Школи бенкетом, в якому взяло участь ок. 200 осіб, учасників Школи, інструктори, члени Управи УСТ „Ч.Січ", представники організацій, УРСоюзу і частина батьків. Найбільш заавансовані юначки і юнаки, члени шкільних дружин чемпіонів і першунів з усіх згаданих ділянок спорту були нагороджені трофеями й медалями. Усі учасники дістали шкільні свідоцтва. З розваговими точками виступали: Тіта Павлюк, учасниця Школи, з деклямацією вірша „Спортова Школа Січі", автором якого був д-р О. Стромецький. З власною піснею виступала група хлопців під управою Юрія Куріци з Чикаго. З черговою деклямацією - сатирою „Про добрих і лихих футболістів лісових" виступали: М. Стоцько, М. Глушко й Ірина Паславська. Бенкет закінчився молитвою, що її провів о. Костецький.

О. Твардовський

Вступайте в члени УНСоюзу!

Празник на Володимира в Українському Селі

Величаве храмове свято св. Володимира відбулося 30 липня ц.р. у нашому селі в Ґлен Спей, Н.Й. Почалося воно Архієрейською Службою Божою, що її відправив в асисті о. ігумена і пароха Петра Малюги — Преосв. Владика Кир Йосиф, єпископ Стемфорду, який виголосив проповідь про значення християнства, яке прийняв св. Володимир для нашого народу.

По Службі Божій відбулася панахида, що її відправив Преосв. Владика Йосиф в асисті о. ігумена М. Малюги, на могилі, висипаній на Оселі УРСоюзу, присвяченій всім поляглим за волю України. Ця могила є зараз по другій стороні дороги, напроти нашої церкви, що разом з нею творить одну цілість, а коли до неї прилучиться ще нова дзвіниця, що її будова почнеться внедовзі — то все разом буде атракцією нашого села.

До звеличання того нашого щорічного храмового свята, крім приватних осіб, допомогли фінансово наші фірми в Ню Йорку: „Арка", Юліян Бачинський, Роман Іваницький; в Нюарку-Ірвінгтоні: „Дніпро", „Салямандер", „Броди", Антін Лазірко та „Литвин і Литвин" — за те Комітет складає їм сердечну подяку.

Не менша подяка також належиться Управі Оселі УРСОюзу „Верховина", яка щороку відступає нам безплатно свою площу і кухонне улаштування.

Програма празника була різноманітна. Її зорганізуванням зайнявся Данило Мох.

З великим вдоволенням верталися прочани до своїх домів, бо побачили постійний розвиток нашого села і наш величавий празник, який щороку стає щораз величавішим, бо ціллю Церковного Комітету є віддзеркалювати відомі наші храмові свята на рідних землях.

Д-р М. Клюфас

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ МУСІЙ, член УНС Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 10 серпня 1972 р. на 72 р. ж. Нар. в с. Буратин, пов. Львів і став членом УНС в 1935 р. Полишив у смутку дружину Лорету, та сестру. Похорон відбувся 12 серпня ц. р. на цвинтарі св. Адальберта в Найлс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Шпікула, секр.

ІВАН БУРДОШ — член УНС Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 7 серпня 1972 р. на 55 р. ж. Нар. в с. Дидів, пов. Березів і став членом УНС в 1951 р. Полишив у смутку 2 братів, сестру та 4 кузенів. Похорон відбувся 11 серпня ц. р. на цвинтарі в Stiles, Wisc.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Шпікула, секр.

МАРІЯ ШИЛЯК, членка УНСоюзу Відд. 126 Б-ва св. І. Хрестителя в Slickville, Pa., померла 6 серпня 1972 р. на 78 р. ж. Стала членкою УНС в 1927 р. Полишила в смутку 6 дітей: Івана, Розу, Анну, Килю, Кей, Йосипа. Похорон відбувся 9 серпня ц. р. на цвинтарі в Crabtree, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Шеліга, секр.

ІРИНА КУКИЦЯК — членка УНСоюзу Відд. 142 Б-ва св. Михаїла в Елизабет, Н. Дж., померла 1 серпня 1972 р. на 22 р. ж. Нар. в State Island, Н. Й., і стала членкою УНС в 1972 р. Полишила в смутку батька Петра, матір Володиславу, брата Волтера і сестру Марію. Похорон відбувся 4 серпня ц. р. на цвинтарі Rosedale в Лінден, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Маркович, секр.

ІВАН КНИШ, член УНСоюзу Відд. 19 Т-ва ім. Д. Галичина в Ню Йорку, Н. Й., помер 15 серпня 1972 р. на 61 р. ж. Нар. у Львові, Україна і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Михайлину, дочки: Наталію, Ірину, і Дарію, зятів та 7 внуків. Похорон відбувся 18 серпня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Голіят, секр.

ІВАН ІНУМИЛО, член УНС Відд. 76 Б-ва І. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., помер на 89 р. ж. Нар. в с. Думаморець, Україна і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку 3 доньки: Анну, Сараґ і Анастазію, синів: Михайла і Павла, 14 внуків, 11 правнуків і 2 праправнуків. Похор. відбувся 10 серпня ц. р. на цвинтарі Голливуд Меморіял Парк в Юньйон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Демчук, секр.

ІЛЛЯ ДУБОВИЙ, член УНС Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 5 серпня 1972 р. на 89 р. ж. Нар. в с. Городище, пов. Берехани, і став членом УНС в 1910 р. Полишив у смутку 2 синів: Олексу і Стефана, 2 дочки: Галину і Володиславу, 7 внуків і 13 правнуків. Похорон відбувся 9 серпня ц. р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Шпікула, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6800. Мотта погрожує схопленням медсестри Наомі

Тарзан переконує молодого вождя кіків, щоб він сів і конферував... Що ж, бачиш, Муму, ...

...мужів тупелів і забрати назад з собою їхніх жінок? ... — з багатьма

жінками будемо мати багато дітей! Будемо мати знову велике плем'я!

Муму, навіщо витрачати тут час з тими чужинцями — чому не можемо вбити їх і забрати їхню жінку?